

Geografía e Historia · 1.º Bachillerato · Cataluña

Cuadernillo de trabajo del profesorado: currículo oficial, secuenciación trimestral, situaciones de aprendizaje, rúbricas competenciales, DUA y comparativa autonómica frente al BOE.

Normativa Decret 171/2022, de 20 de setembre

Generado 19/05/2026 17:38

17 Competencias	50 Criterios	86 Saberes
---------------------------	------------------------	----------------------

Primer curso post-obligatorio. El alumnado entra con motivación y nivel muy variables tras 4.º ESO. Los criterios LOMLOE exigen ya razonamiento de nivel medio-alto y autonomía en el aprendizaje.

Índice

1. Resumen normativo
2. Competencias específicas (explicadas)
3. Criterios de evaluación (con evidencia)
4. Saberes básicos (con actividad de aula)

1. Resumen normativo

Materia	Geografía e Historia
Curso	1.º Bachillerato
Comunidad Autónoma	Cataluña
Decreto autonómico	Decret 171/2022, de 20 de setembre
Particularidad	En Catalunya el catalán es lengua vehicular y existe Llengua Catalana i Literatura con currículum propio. El currículum también recoge Aranés en el Valle de Arán.

2. Competencias específicas

Història

CE.1 · Aplicar els procediments de la recerca històrica a partir de la formulació de preguntes i l'anàlisi de fonts, per interp...

TEXTO OFICIAL

Aplicar els procediments de la recerca històrica a partir de la formulació de preguntes i l'anàlisi de fonts, per interpretar el passat, formar-se un criteri propi a partir del contrast d'informacions i desenvolupar el pensament crític. Criteris d'avaluació 1.1 Plantejar-se preguntes i hipòtesis sobre fets o fenòmens històrics, seleccionar, analitzar i obtenir informació de diferents fonts per interpretar el passat de manera crítica, aportant arguments i dades contrastats. 1.2 Comunicar i transferir els coneixements adquirits mitjançant recursos expressius que incorporin formats i llenguatges diversos i la presentació de la informació en mitjans i entorns digitals, així com usar adequadament el vocabulari específic de la història contemporània mitjançant la lectura activa, l'elaboració de textos escrits, les intervencions orals i les produccions audiovisuals, construint un discurs rigorós, coherent i inclusiu. 1.3 Demostrar la comprensió integrada de sabers i mostrar una actitud participativa en el marc de l'exercici d'una ciutadania democràtica. Perquè l'alumnat desenvolupi el pensament crític, és fonamental que arribi al coneixement a partir de l'ús i la interpretació de diverses fonts (escrites, materials, orals, visuals, etc.), que empli les eines per estructurar la informació i que utilitzi correctament el vocabulari específic per crear explicacions sobre els fets i per comunicar-les per mitjans diversos. Actualment, el món digital permet a l'alumnat accedir a moltes d'aquestes fonts per gestionar la informació, però exigeix més que mai la capacitat crítica per seleccionar-les, comprendre-les, interpretar-les, contrastar-les i validar-les. Caldrà aplicar els procediments d'indagació i recerca històrica per interpretar el passat, analitzar el present i prendre decisions de futur com a ciutadans democràtics. Caldrà fer-se preguntes pertinents, formular hipòtesis i objectius; planificar la recerca; cercar, seleccionar i analitzar les fonts amb relació a l'objectiu de la recerca; contrastar i elaborar la informació, i establir conclusions, formular interpretacions i comunicar-ne els resultats.

CE.2 · Analitzar de forma crítica i comparar els diferents règims polítics de la contemporaneïtat i la construcció de l'estat d...

TEXTO OFICIAL

Analitzar de forma crítica i comparar els diferents règims polítics de la contemporaneïtat i la construcció de l'estat de dret per participar de manera respectuosa i compromesa en activitats comunitàries que promoguin la convivència, la cohesió social i l'equitat, posant en valor els principis democràtics. Criteris d'avaluació 2.1 Reconèixer el llegat democràtic i les accions a favor de la llibertat identificant i comparant els diferents règims polítics des de la fallida de la monarquia absoluta i els inicis de l'estat liberal fins a l'actualitat, i l'evolució de les seves institucions i lleis. 2.2 Identificar i valorar de manera crítica la transició cap a la democràcia, analitzant les ruptures i les continuïtats, mitjançant l'estudi de les memòries plurals. 2.3 Valorar de manera crítica la potencialitat del sistema democràtic actual i els reptes pendents, aportant possibles solucions a les problemàtiques actuals. L'alumnat ha de concebre l'estat social i de dret actual no només com a resultat de l'entesa i l'acció de les dones i els homes compromesos amb la llibertat, sinó també com el fruit de l'exercici diari d'una ciutadania activa identificada amb els seus principis i inspirada en els seus valors. Cal interpretar la memòria democràtica com a resultat del complex camí recorregut amb progressos i involucions, atès que la història és un procés no lineal, amb avenços i retrocessos, i cal valorar allò que les diferents cultures polítiques han aportat per a la consolidació del parlamentarisme i l'establiment de la democràcia. Per això, és necessari desenvolupar estratègies comparatives sobre els diferents règims polítics que s'han anat succeint des de la fi de l'absolutisme i la construcció de l'estat liberal, així com la utilització correcta de termes i conceptes històrics, polítics i jurídics que permetin definir-ne la naturalesa i contextualitzar-ne les dinàmiques, les consecucions i els reptes pendents. Finalment, cal posar en valor la democràcia a partir de la participació en activitats comunitàries d'interès social i projectes de l'entorn vinculats amb la preservació de les memòries plurals de la lluita per la democràcia.

CE.3 · Identificar la pluralitat nacional, cultural i lingüística per respectar els sentiments de pertinença, l'existència d'id...

TEXTO OFICIAL

Identificar la pluralitat nacional, cultural i lingüística per respectar els sentiments de pertinença, l'existència d'identitats múltiples i desenvolupar l'empatia i el respecte com a base de la convivència en una societat democràtica. Criteris d'avaluació 3.1 Identificar els diferents processos polítics, socials i culturals que han tingut lloc al llarg de la història en la formació de l'Estat i en la construcció de les diferents nacionalitats i, específicament, en l'evolució del catalanisme. 3.2 Reconèixer i identificar les identitats múltiples existents als territoris per entendre que el respecte dels diferents sentiments de pertinença és la base d'una convivència pacífica en el marc d'un sistema democràtic i plural. Una ciutadania informada i crítica ha de ser capaç d'interpretar discursos i propòsits d'idees diferents, incloent-hi les contràries a les pròpies, defensant la solidaritat i la cohesió com a base de la convivència. També cal prendre consciència històrica de l'articulació i l'organització territorial de l'Estat i reconèixer les accions orientades a la centralització administrativa i política des del naixement de l'Estat modern, els conflictes que ha generat i els models alternatius a la centralització. L'existència d'identitats nacionals, amb fonamentació cultural, lingüística i política a l'Estat espanyol ha de ser abordada amb una aproximació rigorosa quant a la seva contextualització històrica, per mitjà de l'anàlisi crítica i la interpretació de fonts diverses. Respectar els diferents sentiments de pertinença implica treballar les diferents escales i dimensions, així com la compatibilitat d'identitats múltiples, respectant i valorant la riquesa de les diferents expressions i manifestacions. Implica, també, valorar positivament el paper de la llengua i la cultura catalanes com a mitjà de cohesió social i com a patrimoni cultural de tothom que cal preservar i potenciar.

CE.4 · Analitzar l'evolució econòmica de l'Estat espanyol i els seus efectes, relacionar-la amb la desigualtat social i territo...

TEXTO OFICIAL

Analitzar l'evolució econòmica de l'Estat espanyol i els seus efectes, relacionar-la amb la desigualtat social i territorial, percebre la natura dels canvis en el món actual i actuar amb criteris de sostenibilitat i de manera crítica i compromesa per a la millora de la societat i de l'entorn. Criteris d'avaluació 4.1 Analitzar l'evolució econòmica de l'Estat espanyol, els seus diferents ritmes i cicles de creixement, en el context dels països del seu entorn. 4.2 Identificar les conseqüències del creixement econòmic, en els contextos històrics i actualment, analitzant críticament la idea de progrés i valorant els seus efectes pel que fa a la desigualtat social, els desequilibris territorials, la degradació ambiental i les relacions de dependència, reflectint actituds en favor dels objectius de desenvolupament sostenible i comportaments ecosocials. L'alumnat ha de concebre que la sostenibilitat i el conjunt dels objectius de desenvolupament sostenible constitueixen un principi inexcusable de la humanitat, tant per afrontar l'emergència climàtica com per assolir els nivells mínims de justícia social.

CE.5 · Analitzar la societat espanyola, els canvis i les continuïtats al llarg del temps, en relació amb l'evolució de la pobla...

TEXTO OFICIAL

Analitzar la societat espanyola, els canvis i les continuïtats al llarg del temps, en relació amb l'evolució de la població, els nivells i les formes de vida i treball i els moviments i conflictes socials, per valorar els progressos i les limitacions per avançar en l'equitat, la justícia i la cohesió social. Criteris d'avaluació 5.1 Descriure les transformacions socials i les diferents maneres d'organització i participació política que s'han produït del pas de l'Antic Règim a la nova societat de classes, analitzant el sorgiment i l'evolució del concepte de ciutadania i les noves formes de relació social, identificant les desigualtats i la concentració del poder en determinats grups socials. 5.2 Analitzar de manera multicausal l'evolució demogràfica de l'Estat espanyol, la desigual distribució de la població i el paper de les migracions interiors i exteriors i els exilis en la història contemporània d'Espanya. 5.3 Caracteritzar el naixement i l'evolució del moviment obrer durant els segles XIX i XX, interpretant les causes de la conflictivitat social i laboral i la seva articulació en moviments socials i polítics. 5.4 Deduir, per mitjà de l'estudi crític de notícies i dades estadístiques, l'evolució de la societat, identificant els èxits i els retrocessos experimentats i les mesures adoptades per les institucions fins al present, l'evolució dels nivells de vida i de benestar, així com els límits i reptes de futur, des d'una perspectiva solidària a favor dels col·lectius més vulnerables. L'increment dels nivells d'equitat i igualtat constitueix la dimensió ètica sobre la qual cal valorar el desenvolupament humà d'un país i mesurar l'abast dels èxits socials. L'alumnat ha de percebre la gran heterogeneïtat i complexitat de la societat espanyola al llarg de la seva història, que resulta necessari analitzar per entendre'n l'evolució demogràfica, els desequilibris territorials i el desigual accés als recursos, als drets i a la participació en el poder. Per fer-ho, cal combinar l'estudi històric amb les aportacions d'altres disciplines com són l'antropologia, la psicologia social, les ciències polítiques o la sociologia, entre d'altres, per interpretar les diferents respostes, individuals i col·lectives, que es donen davant de situacions d'adversitat, incompliment d'expectatives o davant de la percepció de la injustícia. Una aproximació que s'ha de centrar en el subjecte i en les experiències col·lectives, en les seves maneres de vida, en les estructures mentals i culturals i en les emocions, per mitjà de fonts literàries i recursos cinematogràfics. També per mitjà de la lectura de publicacions i de la premsa d'època, així com de la consulta de biblioteques i hemeroteques digitals, per percebre la multiplicitat d'accions de protesta que s'han produït tant al món agrari com a l'urbà, des de les societats de l'Antic Règim al proletariat industrial i altres moviments socials més recents. Cal atendre a les mesures que les institucions han adoptat per gestionar els conflictes, pal·liar les desigualtats, neutralitzar la tensió social o reprimir les alteracions de l'ordre i els reptes pendents en relació amb la progressiva ampliació dels drets laborals i socials, la inclusió de les minories i la cohesió d'una societat múltiple i diversa, tot combatent tota mena de discriminació.

CE.6 · Analitzar críticament el paper de les creences i les ideologies en l'evolució de l'articulació social, en l'ús del poder...

TEXTO OFICIAL

Analitzar críticament el paper de les creences i les ideologies en l'evolució de l'articulació social, en l'ús del poder i en la configuració d'identitats i projectes polítics, per comprendre la complexitat de la contemporaneïtat i per valorar i respectar la convivència en una societat plural i democràtica. Criteris d'avaluació 6.1 Generar opinions argumentades, debatre i transferir idees i coneixements sobre la funció que han exercit les diferents ideologies a l'articulació social i política de l'Espanya contemporània, identificant les principals cultures polítiques que s'han anat succeint, les formes d'organització i els diferents projectes polítics que representaven i expressant actituds respectuoses davant les idees diferents de les pròpies. 6.2 Emprar el rigor metodològic de la història en l'estudi de les grans reformes estructurals que va emprendre la Segona República, identificant-ne els èxits i les reaccions antidemocràtiques que van derivar en el cop d'estat i l'esclat de la Guerra Civil, i en l'estudi del marc conceptual sobre els sistemes totalitaris aplicat en la interpretació del franquisme. Les creences i les ideologies han constituït un dels principals eixos vertebradors de la societat, a partir de les quals s'han generat els més importants espais de sociabilitat, de creació de vincles i identitats col·lectives. L'alumnat ha d'identificar els canvis en les creences i les pràctiques religioses, les formes de pensament i les concepcions polítiques que han anat emergint i transformant-se des de l'època de l'absolutisme i l'estat liberal fins a l'actual societat democràtica. Per mitjà de la lectura de manifestos, articles de premsa o debats parlamentaris cal poder inferir els projectes polítics que van motivar els enfrontaments entre fraccions, partits i moviments polítics de l'època contemporània, des del carlisme i les diferents forces monàrquiques al republicanisme i les ideologies revolucionàries. Té un especial interès, per la significació històrica i l'intens debat social que suscita, el procés reformista i democratitzador que va emprendre la Segona República, així com les reaccions antidemocràtiques que es van generar davant el seu avenç i el cop d'estat que va comportar la seva fi. Cal que l'alumnat formi judicis propis argumentats en fonts fiables i en treballs històrics contrastats, que evitin la desinformació i afavoreixin el diàleg. La Guerra Civil i el franquisme donen compte del grau de violència que poden adquirir els conflictes i de les conseqüències de les dictadures feixistes. En l'actual context d'involució d'alguns drets humans, és més necessari que mai recuperar les memòries de les víctimes de la repressió i la violència per mitjà de recerques personals i col·lectives.

CE.7 · Analitzar les dinàmiques d'interdependència entre diferents agents en el context d'un món globalitzat per avaluar els com...

TEXTO OFICIAL

Analitzar les dinàmiques d'interdependència entre diferents agents en el context d'un món globalitzat per avaluar els compromisos de cooperació, promoure actituds solidàries i proposar alternatives a les problemàtiques locals i globals basades en la cultura de la pau i en la consecució d'un món més solidari i sostenible. Criteris d'avaluació 7.1 Assenyalar els reptes globals i els principals compromisos de cooperació en l'esfera internacional, així com els que emanen d'una ciutadania europea responsable i solidària. 7.2 Plantejar propostes d'acció que fomentin una actitud solidària i pacífica i alternatives davant de les problemàtiques que es viuen actualment a escala local, europea i global. La mirada històrica des del present ha d'incloure el paper que ha representat i representa la Catalunya i l'Espanya d'avui al món, assumir els compromisos de la seva pertinença a la Unió Europea i a altres organismes internacionals i valorar la contribució de les institucions de l'Estat i altres entitats socials a accions humanitàries i de cooperació internacional. Alhora, cal revisar els moments històrics en què l'Estat i grups de poder han controlat certs mecanismes per aconseguir poder polític, influir en la legislació o dominar recursos naturals de manera il·legítima, creant situacions de conflicte, injustícia i desigualtat com, per exemple, durant els processos d'expansionisme colonial. L'estudi d'aquest conjunt ampli de temes històrics requereix processos inductius, basats en la iniciativa, l'autonomia i la maduresa personal, desenvolupant processos avançats de cerca, selecció i tractament crític de la informació, que permeti elaborar el propi coneixement en diferents formats i comunicar-lo. Finalment, cal valorar críticament les dinàmiques d'interdependència entre diferents factors dins un món globalitzat i les desigualtats i conflictes que es generen, i relacionar, per mitjà de treballs de recerca, les problemàtiques locals i globals i proposar alternatives basades en el diàleg intercultural i intergeneracional.

CE.8 · Analitzar els processos i els fenòmens històrics des de la perspectiva de gènere i la investigació sobre el moviment fem...

TEXTO OFICIAL

Analitzar els processos i els fenòmens històrics des de la perspectiva de gènere i la investigació sobre el moviment feminista, per visibilitzar-ne la presència dins la història, promoure actituds en defensa de la igualtat i rebutjar qualsevol forma de discriminació i violència. Criteris d'avaluació 8.1 Introduir la perspectiva de gènere en l'observació i l'anàlisi de la realitat històrica i actual, identificant els mecanismes de dominació que han generat i mantingut la desigualtat entre homes i dones i l'assignació de rols de gènere i que han relegat les dones a un paper subordinat a la societat. 8.2 Reconèixer els moviments, les causes i els lideratges en pro de l'equitat de gènere i d'opció afectivosexual en l'època contemporània i les aportacions de les dones en diferents àmbits socials, econòmics, polítics i culturals. 8.3 Participar en debats i projectes o accions de defensa de l'equitat de gènere i de rebuig de qualsevol manifestació de discriminació i violència per mitjà de propostes d'actuació. La perspectiva de gènere respon a una exigència ètica a les societats contemporànies per comprendre quina és la situació real de la igualtat entre dones i homes a l'Espanya actual, valorar els avenços aconseguits i plantejar els reptes del futur. Incorporar aquesta visió als estudis històrics permet a l'alumnat situar en un lloc central nous conceptes a l'estudi de les relacions socials, analitzant els mecanismes de dominació, control, subordinació i submissió que s'han mantingut al llarg de la història. Identificar l'absència de la dona, tant a títol individual com col·lectiu, a la narrativa històrica exigeix explorar noves fonts, especialment literàries i artístiques i també les orals. Per mitjà de l'anàlisi d'estereotips, símbols i iconografies relacionats amb la dona i el món femení, en què es representen espais, activitats, rols, conductes, imatges i modes de vida, s'aconsegueix contextualitzar temporalment i espacialment les relacions de gènere i visibilitzar-ne la presència en la història. També comporta rescatar les dones —tant individualment com col·lectivament— que van ser capaces de superar el silenci i l'oblit, i dotar-les d'un protagonisme que la història escrita els ha negat, relegant-les a personatges secundaris i subordinats. L'estudi de les lluites, els moviments, les causes i els lideratges en pro de l'equitat de gènere i d'opció afectivosexual permet analitzar les estratègies d'acció i la seva connexió amb determinades cultures polítiques i moviments socials i promoure actituds informades davant de la situació secular de desigualtat entre homes i dones.

CE.9 · Analitzar el llegat cultural i patrimonial per valorar-lo com a expressió de les memòries plurals, individuals i col·lec...

TEXTO OFICIAL

Analitzar el llegat cultural i patrimonial per valorar-lo com a expressió de les memòries plurals, individuals i col·lectives i contribuir a la seva recuperació, conservació i promoció com a element conformador de les identitats i cohesionador de la comunitat. Criteris d'avaluació 9.1 Elaborar treballs d'indagació i recerca, iniciant-se en la metodologia històrica i la historiografia, generant productes relacionats amb la memòria col·lectiva sobre esdeveniments, personatges o elements patrimonials d'interès social o cultural de l'entorn local, posant en valor el patrimoni històric i considerant-lo un bé comú que s'ha de protegir. 9.2 Participar en accions, recerques i projectes de recuperació de la memòria històrica a partir de la recollida de fonts directes i indirectes i d'arxius personals, locals i institucionals. L'alumnat ha de conèixer que la història es concep com un procés obert i en constant revisió, que s'interpreta en funció de les preocupacions i dels interessos de la societat en cada moment. Amb això s'enriqueix el coneixement del passat i es dona resposta a les finalitats, als interessos i als usos que diferents entitats i institucions han fet del coneixement històric al llarg del temps. Els canvis metodològics i historiogràfics responen, en gran mesura, a les transformacions que es produeixen en el present i el mode en què la investigació pot aportar idees i solucions davant els reptes als quals ens enfrontem. Aquesta visió útil i funcional s'ha d'incorporar a l'aprenentatge de la Història, integrant el pensament històric i els seus mètodes, a través de l'elaboració de projectes orientats a una finalitat plantejant la perspectiva de la història "des de baix", que permeti rescatar, també, les històries de vida de col·lectius i persones marginats o minoritzats a partir de la recollida de fonts directes i indirectes i d'arxius personals, locals i institucionals. D'aquesta manera, s'aconsegueix identificar el llegat històric com un bé comú, en la construcció i la posada en valor del qual ha de participar la comunitat, conservant la memòria col·lectiva a través del contacte i la solidaritat entre les generacions. L'alumnat també veurà la utilitat de l'aproximació històrica per assenyalar els problemes ecosocials rellevants en l'actualitat i prendre'n consciència històrica, elaborant productes creatius i eficaços, transferint aquest coneixement i despertant l'interès social. El patrimoni històric i cultural adquireix una nova dimensió en contextualitzar i en contrastar els diferents significats, assumint-ne com una responsabilitat individual i col·lectiva la conservació i la utilització per a la cohesió social.

Història del Món Contemporani

CE.1 · Cercar, tractar i comunicar informació procedent de diferents mitjans i fonts historiogràfiques, tant analògics com digi...

TEXT O FICIAL

Cercar, tractar i comunicar informació procedent de diferents mitjans i fonts historiogràfiques, tant analògics com digitals, i analitzar-la críticament per adquirir consciència de la diversitat d'interpretacions existents sobre els fets i els processos històrics i aplicar les metodologies bàsiques de la recerca històrica. Criteris d'avaluació 1.1 Adquirir consciència de la diversitat d'interpretacions historiogràfiques per mitjà de l'ús contrastat i crític de fonts i punts de vista diferents sobre un mateix fet o procés històric. 1.2 Utilitzar les metodologies bàsiques de la disciplina aplicant estratègies de cerca, selecció, anàlisi, interpretació i elaboració d'informació històrica. 1.3 Comunicar i transferir els coneixements adquirits mitjançant recursos expressius que incorporin formats i llenguatges diversos, emprant les opcions de gestió i presentació de la informació que ofereixen els mitjans i entorns digitals. 1.4 Incorporar i usar adequadament el vocabulari específic de la història contemporània mitjançant la lectura activa, l'elaboració de textos escrits, les intervencions orals i les produccions audiovisuals, construint progressivament un discurs precís, rigorós i inclusiu. L'ensenyament de la història comporta l'adquisició d'una sèrie d'aptituds pròpies al seu exercici com a ciència social. L'ús de fonts primàries i secundàries ens permet mostrar a l'alumnat que la història és una ciència en què els resultats finals es poden anar modificant i són temporals. En aquest sentit, el coneixement històric és un procés obert, fonamentat en la recerca i la revisió i la reelaboració constants, per la qual cosa les estratègies de cerca, processament i anàlisi crítica de la informació són essencials per a l'aprenentatge de la matèria i per al desenvolupament del pensament històric. Perquè l'alumnat desenvolupi aquesta competència, ha de disposar de les eines que li permetin treballar eficaçment amb fonts i documents històrics de tota mena: textos, fonts iconogràfiques, mapes i dades econòmiques, entre d'altres, i tant de manera digital com analògica. Aquestes eines li han de permetre emprendre, de manera segura, crítica i ètica, processos complexos de cerca, obtenció i selecció d'informació, utilitzant entorns i suports accessibles, així com desenvolupar estratègies d'anàlisi i interpretació d'aquesta mitjançant la seva contextualització precisa i la comprovació de la seva veracitat. Així mateix, aquesta competència ha de contribuir al fet que l'alumnat es planteji estratègies de cerca que permetin extreure la informació històrica rellevant de les fonts per elaborar i comunicar les seves pròpies hipòtesis científiques de manera estructurada mitjançant l'ús d'un vocabulari rigorós, i generi produccions individuals i grupals.

CE.2 · Investigar i comparar diferents moviments revolucionaris i altres processos de canvi, ruptura i transformació històrica ...

TEXTO OFICIAL

Investigar i comparar diferents moviments revolucionaris i altres processos de canvi, ruptura i transformació històrica de l'època contemporània, per argumentar i debatre sobre la seva contribució al desenvolupament de les identitats col·lectives, a la conquesta de les llibertats i a la consolidació dels drets humans i dels sistemes democràtics. Criteris d'avaluació

2.1 Comprendre els conceptes de revolució i canvi en el món contemporani, així com els elements i factors que els condicionen, a partir de l'estudi de casos històricament significatius i valorant els moviments d'acció i reacció que han generat.

2.2 Explicar i argumentar la contribució dels diferents moviments revolucionaris contemporanis a la consolidació dels valors i dels principis democràtics, identificant-ne i descrivint-ne de manera documentada l'origen i el desenvolupament, tant en els aspectes ideològics com pel que fa a la resta de les seves dimensions històriques.

2.3 Reconèixer i valorar les característiques i els principis dels règims democràtics per mitjà del contrast amb els trets específics dels diferents règims totalitaris que s'han succeït al llarg de la història contemporània.

2.4 Explicitar mecanismes de defensa dels drets humans i de participació ciutadana, rebutjant qualsevol sistema polític basat en la injustícia, la discriminació o el domini. L'època contemporània és l'era de les revolucions. L'inici de la contemporaneïtat, més enllà de pervivències i resistències, ha comportat una ruptura radical amb les vivències i els sentiments de pertinença tradicionals, i ha obert un escenari per al desenvolupament de noves identitats col·lectives. S'hi han succeït moviments que han canviat radicalment les estructures socials i polítiques heretades, des de les revolucions liberal burgeses que es van estendre per Europa i Amèrica, representant el triomf de les llibertats individuals i la igualtat davant la llei, i promovent sistemes de representació política més extensius, fins a les revolucions de signe comunista, amb l'intent d'implantació de societats basades en la igualtat econòmica i social i l'autoritarisme estatal. L'aprenentatge de la història del món contemporani exigeix, doncs, un coneixement analític i crític d'aquests processos revolucionaris, dels seus orígens i les seves causes històriques, i de la seva rellevància per a comprendre el present. Per a això, l'alumnat haurà de relacionar diferents esdeveniments i establir-hi similituds i diferències, comprendre'n les causes, el desenvolupament i les conseqüències, i obtenir conclusions sobre la naturalesa mateixa dels processos històrics. Així mateix, ha d'establir la relació existent entre aquests moviments revolucionaris, l'evolució històrica dels drets humans i la consolidació dels valors i principis democràtics.

CE.3 · Adquirir una visió global de l'evolució de les relacions i dels conflictes internacionals durant els segles XIX, XX i pr...

TEXTO OFICIAL

Adquirir una visió global de l'evolució de les relacions i dels conflictes internacionals durant els segles XIX, XX i principi del XXI, per mitjà de fonts històriques fiables, per analitzar-ne de forma crítica les causes i conseqüències, reconèixer les víctimes i desenvolupar una cultura de la pau basada en els valors universals de la llibertat, la justícia i la igualtat. Criteris d'avaluació

3.1 Comprendre l'evolució de les relacions internacionals en l'època contemporània mitjançant l'estudi de casos i l'explicació dels equilibris de poder, els sistemes d'aliances i les situacions de dependència i primàcia internacional.

3.2 Relacionar de manera argumentada els múltiples factors que provoquen determinats conflictes del món contemporani, com les guerres mundials, la guerra freda o el terrorisme i el ciberterrorisme, mitjançant la identificació i l'anàlisi comparativa de fonts fiables, identificant, si escau, les notícies falses o desinformacions.

3.3 Valorar els esforços internacionals per mantenir la pau i fer complir els drets humans, per mitjà del reconeixement de la tasca que fan a aquest respecte diferents institucions, organitzacions civils i individus particulars, i la importància de la preservació de la memòria històrica i el reconeixement de les víctimes.

3.4 Defensar, mitjançant propostes d'acció coherents i ben argumentades des del punt de vista històric, la importància de resoldre els conflictes mitjançant la no-violència, desenvolupant una cultura de pau basada en valors universals com la llibertat, la justícia i la igualtat. Les relacions internacionals són el marc de relació i resolució de conflictes entre els diferents estats. Durant l'època contemporània, la rivalitat entre si ha provocat dues guerres catastròfiques a gran escala i altres conflictes de menys intensitat, però igualment perillosos per a la pau i la seguretat mundial. L'experiència de l'Holocaust i d'altres genocidis i crims contra la humanitat, l'ús del terror per part de règims totalitaris i el terrorisme, ha de generar la convicció entorn del reconeixement de les víctimes, la preservació de llurs memòries i el dret a la justícia i la reparació. Analitzar aquests processos històrics, l'origen, l'evolució i les conseqüències a curt i llarg termini, és una condició necessària per comprendre les característiques del món actual i interpretar adequadament els esdeveniments del present. Per fer-ho, cal que l'alumnat s'exerciti, de manera individual i col·laborativa, en l'anàlisi comparada de diferents fonts i situacions de conflicte, i faci un ús eficaç dels mitjans digitals i analògics al seu abast. L'objectiu no és només comprendre la dinàmica de les relacions i els conflictes internacionals, o adquirir i aprofundir l'ús de tècniques d'anàlisi i investigació històrica, sinó també reconèixer els esforços per mantenir la pau i el diàleg d'institucions, organitzacions i tractats i projectes de cooperació internacionals, i valorar la importància de comprometre's activament amb el compliment dels drets humans i amb tots els principis, accions i actituds que contribueixen a la implantació d'una cultura de pau i no-violència.

CE.4 · Examinar els canvis i les permanències en l'organització social de la població, en les relacions socials i en l'acció d'...

TEXTO OFICIAL

Examinar els canvis i les permanències en l'organització social de la població, en les relacions socials i en l'acció d'individus o grups, incorporant visions i perspectives contraposades i investigant-ne les aportacions als diversos processos de canvi, per adoptar una posició crítica i solidària davant les desigualtats socials, la intolerància i les situacions de discriminació, i contribuir a la consecució de comunitats més justes i cohesionades. Criteris d'avaluació 4.1 Analitzar canvis i permanències en la societat contemporània, atenent processos de llarga durada com els cicles vitals i els modes de vida, identificant els mecanismes de control i domini i els escenaris de lluita per la dignitat i contra la discriminació de diversos col·lectius. 4.2 Prendre consciència de les desigualtats socials i les situacions de discriminació a partir de l'anàlisi històrica i el debat sobre els canvis en les relacions socials, i de les condicions de vida i aspiracions dels sectors més desfavorits de la societat. 4.3 Incloure les visions, els relats i els interessos de diferents col·lectius i agents socials en l'anàlisi dels processos històrics, posant en relació contextos propers amb interpretacions globals i incorporant-hi protagonistes de diferents gèneres, classes, edats, condicions i procedències. 4.4 Adoptar una posició crítica i empàtica davant de les desigualtats socials i les situacions de discriminació dels grups històricament invisibilitzats, a través del coneixement i la presa de contacte amb organismes, moviments socials i persones que contribueixin o hagin contribuït a processos concrets de canvi i millora social. La història tradicionalment ha prestat més atenció a fets i personatges excepcionals i individuals que protagonitzen els grans canvis que a les permanències i a les persones anònimes, que acostumen a passar més desapercebudes. L'alumnat ha de ser conscient que el coneixement històric del que disposem és incomplet, i que són necessàries altres visions que aporten informació sobre aspectes essencials de les vides i experiències dels nostres avantpassats. En aquest sentit, la història s'ha d'ocupar també dels sectors més desfavorits de la població, de les condicions de vida, de les aspiracions i les manifestacions culturals, i proporcionar una comprensió del passat des d'una perspectiva democràtica i global. L'estudi de l'època contemporània incorpora nous subjectes, que han estat absents del relat oficial: les classes treballadores, obrers i camperols; però també altres sectors subordinats o discriminats per raons de raça, cultura o gènere. Per això, l'anàlisi de les relacions i els grups socials s'ha de fer combinant els sabers històrics amb altres disciplines, com la sociologia o l'antropologia, i proporcionar a l'alumnat eines metodològiques per comprendre les estructures i els processos socials en tota la seva complexitat i riquesa, així com per categoritzar i comparar els diferents modes d'organització i mobilització social, i valorar la seva aportació al desenvolupament i al bé comú. D'altra banda, al llarg de la història sempre hi ha hagut conflictes i mobilització social; tanmateix, a causa del desenvolupament de la globalització, aquests s'han generalitzat i dinamitzat a partir del segle XX, i han sorgit nous moviments civils, molts relacionats amb la construcció de noves identitats socials, polítiques i culturals. L'alumnat haurà de reflexionar sobre com ha evolucionat la societat des del principi del segle XX, i reconèixer i promoure el respecte degut als sectors de la població que, encara avui, necessiten ser visibilitzats, valorats i defensats.

CE.5 · Reconèixer els reptes i els problemes socialment més rellevants de l'actualitat, analitzant-ne l'origen, les causes i l'...

TEXTO OFICIAL

Reconèixer els reptes i els problemes socialment més rellevants de l'actualitat, analitzant-ne l'origen, les causes i l'interès històric, així com les implicacions i conseqüències presents i futures, a través del contrast de fonts i de mitjans de comunicació, per elaborar i exposar judicis personals des d'una actitud d'alerta, crítica i compromesa amb l'acció i la millora de la societat. Criteris d'avaluació 5.1 Identificar la situació dels principals conflictes, reptes i problemes del món actual, elaborant i exposant treballs de síntesi o projectes en què s'analitzi i avaluï la informació de diferents fonts i mitjans de comunicació. 5.2 Generar i exposar judicis personals, amb actitud crítica, racional i compromesa amb la millora de l'entorn, analitzant i debatent de manera fonamentada qüestions i reptes de rellevància local o global, incidint en aquells relacionats amb la globalització, la desigualtat, la discriminació, la interculturalitat i l'assoliment dels objectius de desenvolupament sostenible. 5.3 Desenvolupar la capacitat d'anàlisi d'informació per afrontar diferents punts de vista, identificar la desinformació i elaborar arguments complexos, tot valorant críticament els problemes socials i cercant-ne els antecedents i les explicacions històriques. El present no s'entén com una època determinada, amb una delimitació temporal estàtica, sinó com un procés dinàmic i en un marc cronològic obert. Aprendre a interpretar problemes i conflictes del present és un pas imprescindible per a l'acció i el canvi social, i per fer-ho cal desenvolupar el pensament crític.

CE.6 · Analitzar els canvis demogràfics, econòmics, socials i culturals relacionats amb el desenvolupament dels sistemes econòm...

TEXTO OFICIAL

Analitzar els canvis demogràfics, econòmics, socials i culturals relacionats amb el desenvolupament dels sistemes econòmics característics de l'època contemporània, per interpretar i valorar les seves repercussions socials i ambientals i adoptar compromisos envers la sostenibilitat, la defensa dels drets socials i l'accés universal als recursos bàsics. Criteris d'avaluació 6.1 Identificar i explicar l'origen històric, la naturalesa i els trets dels sistemes econòmics contemporanis, analitzant-ne els cicles de creixement i crisi, i reflexionant de manera informada i crítica sobre els límits del creixement i el desenvolupament sostenible. 6.2 Analitzar i valorar les conseqüències econòmiques, socials, polítiques i culturals dels sistemes econòmics contemporanis, especialment aquelles relacionades amb les condicions de vida dels diferents grups socials, la desigualtat en l'accés als recursos bàsics, la pobresa, la dependència a escala mundial i el deteriorament mediambiental, mitjançant el contrast i la interpretació de documents, dades i material gràfic. 6.3 Abordar críticament el significat històric de la idea de progrés i les seves múltiples conseqüències socials, territorials i ambientals, argumentant la necessitat d'adoptar comportaments que garanteixin la sostenibilitat del planeta. La història econòmica estudia el canvi de l'estructura econòmica de les societats al llarg del temps. A l'edat contemporània es produeix la crisi i la desaparició del sistema econòmic i social conegut com a Antic Règim, basat en una estructura agrària i estamental, i sorgeix un tipus de capitalisme industrial i financer basat en la Revolució Industrial i les seves innovacions tècniques i organitzatives, el desenvolupament del consum massiu, l'explotació de noves fonts d'energia, l'extensió de la fàbrica com a centre de producció, la divisió del treball i, ja en aquest segle XXI, l'economia globalitzada i la digitalització de la producció i de les comunicacions. A més, el capitalisme com a sistema ha transformat profundament el món, creant noves classes socials, modificant les condicions de vida i treball, les relacions entre els estats i generant un procés avui evident de degradació ambiental i crisi climàtica. L'alumnat haurà d'identificar i analitzar tots aquests canvis, a més dels generats per la implantació dels sistemes d'economia planificada (comunisme) característics de països com la Unió Soviètica, per mitjà de la interpretació de documents, dades i gràfics, comprenent les arrels històriques i la dinàmica interna. L'objectiu és que prengui consciència de la naturalesa i les conseqüències de tals canvis i sostingui de manera raonable i amb fonament científic els seus propis judicis a aquest respecte, avaluant en quina mesura s'ha produït una millora o no en les condicions materials de vida, en el reconeixement dels drets individuals i col·lectius, en la reducció de les injustícies i desigualtats i en l'establiment d'unes relacions sostenibles amb el medi.

CE.7 · Identificar els principals processos històrics contemporanis, comparar-ne els trets i les interrelacions i investigar-ne...

TEXTO OFICIAL

Identificar els principals processos històrics contemporanis, comparar-ne els trets i les interrelacions i investigar-ne les causes i les conseqüències, mitjançant l'anàlisi i el comentari crític d'aproximacions historiogràfiques, per inferir-ne la influència en l'actualitat i preveure'n els possibles desenvolupaments futurs. Criteris d'avaluació 7.1 Analitzar les causes, el desenvolupament i les conseqüències per al present de processos rellevants de la història contemporània, per mitjà de l'anàlisi i el comentari crític de fonts, dades, mapes i altre material gràfic i documental. 7.2 Interpretar i argumentar la rellevància dels processos històrics més importants del món contemporani, tals com el nacionalisme, l'imperialisme, el parlamentarisme, la construcció de la Unió Europea o el fenomen de la globalització, desenvolupant la capacitat de pensar històricament.

CE.8 · Incorporar la perspectiva de gènere a l'estudi de la història contemporània, mitjançant l'anàlisi multidisciplinària de ...

TEXTO OFICIAL

Incorporar la perspectiva de gènere a l'estudi de la història contemporània, mitjançant l'anàlisi multidisciplinària de la presència de les dones en tots els àmbits socials, i la investigació de les seves mobilitzacions i lluites polítiques, per denunciar i combatre les desigualtats i els estereotips, ressituar-la a la història i generar una actitud proactiva de cara a aconseguir la igualtat efectiva entre totes les persones. Criteris d'avaluació 8.1 Introduir la perspectiva de gènere en l'observació i l'anàlisi dels esdeveniments i processos històrics del món contemporani, identificant i qüestionant els mecanismes de dominació que han generat i mantingut la desigualtat entre homes i dones. 8.2 Mostrar una actitud proactiva en relació amb l'assoliment de la igualtat efectiva entre totes les persones a través del reconeixement de la presència i la rellevància històrica de les dones, l'anàlisi de les lluites del feminisme a favor de l'emancipació i l'equiparació de drets, i la identificació de moviments, causes i lideratges en pro de l'equitat de gènere i d'opció afectivosexual. 8.3 Rebutjar les actituds discriminatòries, les relacions abusives i les violències envers persones i col·lectius, amb una atenció especial a la diversitat d'identitats i expressions de gènere, i visibilitzar les dificultats associades a altres formes de discriminació que es creuen amb la de gènere (interseccionalitat). La historiografia tradicional, concebuda habitualment des d'una visió eminentment masculina, ha negat a les dones la seva presència directa a la història, no considerant-les subjecte de canvi o transformació de les realitats socials, culturals i polítiques. D'altra banda, la mobilització de les dones a l'època contemporània, reclamant la igualtat de drets i, posteriorment, la seva emancipació, ha contribuït a l'eclosió dels estudis de gènere que, aplicats a la historiografia, sostenen que els comportaments, els rols i les actituds atribuïts a un gènere al llarg de la història són, fonamentalment, construccions socials mediatitzades pel context cultural. L'objectiu és que l'alumnat incorpori com a instrument de recerca aquesta perspectiva de gènere, examinant, a partir de l'estudi de fonts històriques i de l'anàlisi objectiva de l'actualitat, i amb l'auxili d'altres ciències socials, el paper real de les dones a la història, així com l'ocultació d'aquestes en la historiografia i, en general, en el conjunt de la cultura instituïda. Això implica una concepció de la història que consideri no tan sols les estructures econòmiques, socials i polítiques tradicionals, sinó també les dimensions més centrades en l'àmbit quotidià, comunitari i familiar. Cal també que l'alumnat conegui i valori el paper dels moviments socials i polítics per l'alliberament de la dona i, en general, de les diferents tendències i onades del feminisme perquè adopti, de manera autònoma, un compromís actiu amb l'èxit efectiu de la igualtat de gènere. Finalment, i no menys important, caldrà implementar un ús inclusiu del llenguatge i escollir materials i recursos didàctics no sexistes.

3. Criterios de evaluación

Història

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
1.1	CE.1	Plantejar-se preguntes i hipòtesis sobre fets o fenòmens històrics, seleccionar, analitzar i obtenir informació de diferents fonts per interpretar el passat de manera crítica, aportant arguments i dades contrastats.	
1.2	CE.1	Comunicar i transferir els coneixements adquirits mitjançant recursos expressius que incorporin formats i llenguatges diversos i la presentació de la informació en mitjans i entorns digitals, així com usar adequadament el vocabulari específic de la història contemporània mitjançant la lectura activa, l'elaboració de textos escrits, les intervencions orals i les produccions audiovisuals, construint un discurs rigorós, coherent i inclusiu.	
1.3	CE.1	Demostar la comprensió integrada de sabers i mostrar una actitud participativa en el marc de l'exercici d'una ciutadania democràtica.	
2.1	CE.2	Reconèixer el llegat democràtic i les accions a favor de la llibertat identificant i comparant els diferents règims polítics des de la fallida de la monarquia absoluta i els inicis de l'estat liberal fins a l'actualitat, i l'evolució de les seves institucions i lleis.	
2.2	CE.2	Identificar i valorar de manera crítica la transició cap a la democràcia, analitzant les ruptures i les continuïtats, mitjançant l'estudi de les memòries plurals.	
2.3	CE.2	Valorar de manera crítica la potencialitat del sistema democràtic actual i els reptes pendents, aportant possibles solucions a les problemàtiques actuals.	
3.1	CE.3	Identificar els diferents processos polítics, socials i culturals que han tingut lloc al llarg de la història en la formació de l'Estat i en la construcció de les diferents nacionalitats i, específicament, en l'evolució del catalanisme.	
3.2	CE.3	Reconèixer i identificar les identitats múltiples existents als territoris per entendre que el respecte dels diferents sentiments de pertinença és la base d'una convivència pacífica en el marc d'un sistema democràtic i plural.	
4.1	CE.4	Analitzar l'evolució econòmica de l'Estat espanyol, els seus diferents ritmes i cicles de creixement, en el context dels països del seu entorn.	
4.2	CE.4	Identificar les conseqüències del creixement econòmic, en els contextos històrics i actualment, analitzant críticament la idea de progrés i valorant els seus efectes pel que fa a la desigualtat social, els desequilibris territorials, la degradació ambiental i les relacions de dependència, reflectint actituds en favor dels objectius de desenvolupament sostenible i comportaments ecosocials.	
5.1	CE.5	Descriure les transformacions socials i les diferents maneres d'organització i participació política que s'han produït del pas de l'Antic Règim a la nova societat de classes, analitzant el sorgiment i l'evolució del concepte de ciutadania i les noves formes de relació social, identificant les desigualtats i la concentració del poder en determinats grups socials.	
5.2	CE.5	Analitzar de manera multicausal l'evolució demogràfica de l'Estat espanyol, la desigual distribució de la població i el paper de les migracions interiors i exteriors i els exilis en la història contemporània d'Espanya.	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
5.3	CE.5	Caracteritzar el naixement i l'evolució del moviment obrer durant els segles XIX i XX, interpretant les causes de la conflictivitat social i laboral i la seva articulació en moviments socials i polítics.	
5.4	CE.5	Deduir, per mitjà de l'estudi crític de notícies i dades estadístiques, l'evolució de la societat, identificant els èxits i els retrocessos experimentats i les mesures adoptades per les institucions fins al present, l'evolució dels nivells de vida i de benestar, així com els límits i reptes de futur, des d'una perspectiva solidària a favor dels col·lectius més vulnerables.	
6.1	CE.6	Generar opinions argumentades, debatre i transferir idees i coneixements sobre la funció que han exercit les diferents ideologies a l'articulació social i política de l'Espanya contemporània, identificant les principals cultures polítiques que s'han anat succeint, les formes d'organització i els diferents projectes polítics que representaven i expressant actituds respectuoses davant les idees diferents de les pròpies.	
6.2	CE.6	Emprar el rigor metodològic de la història en l'estudi de les grans reformes estructurals que va emprendre la Segona República, identificant-ne els èxits i les reaccions antidemocràtiques que van derivar en el cop d'estat i l'esclat de la Guerra Civil, i en l'estudi del marc conceptual sobre els sistemes totalitaris aplicat en la interpretació del franquisme.	
7.1	CE.7	Assenyalar els reptes globals i els principals compromisos de cooperació en l'esfera internacional, així com els que emanen d'una ciutadania europea responsable i solidària.	
7.2	CE.7	Plantejar propostes d'acció que fomentin una actitud solidària i pacífica i alternatives davant de les problemàtiques que es viuen actualment a escala local, europea i global.	
8.1	CE.8	Introduir la perspectiva de gènere en l'observació i l'anàlisi de la realitat històrica i actual, identificant els mecanismes de dominació que han generat i mantingut la desigualtat entre homes i dones i l'assignació de rols de gènere i que han relegat les dones a un paper subordinat a la societat.	
8.2	CE.8	Reconèixer els moviments, les causes i els lideratges en pro de l'equitat de gènere i d'opció afectivosexual en l'època contemporània i les aportacions de les dones en diferents àmbits socials, econòmics, polítics i culturals.	
8.3	CE.8	Participar en debats i projectes o accions de defensa de l'equitat de gènere i de rebuig de qualsevol manifestació de discriminació i violència per mitjà de propostes d'actuació.	
9.1	CE.9	Elaborar treballs d'indagació i recerca, iniciant-se en la metodologia històrica i la historiografia, generant productes relacionats amb la memòria col·lectiva sobre esdeveniments, personatges o elements patrimonials d'interès social o cultural de l'entorn local, posant en valor el patrimoni històric i considerant-lo un bé comú que s'ha de protegir.	
9.2	CE.9	Participar en accions, recerques i projectes de recuperació de la memòria històrica a partir de la recollida de fonts directes i indirectes i d'arxius personals, locals i institucionals.	

Història del Món Contemporani

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
1.1	CE.1	Adquirir consciència de la diversitat d'interpretacions historiogràfiques per mitjà de l'ús contrastat i crític de fonts i punts de vista diferents sobre un mateix fet o procés històric.	
1.2	CE.1	Utilitzar les metodologies bàsiques de la disciplina aplicant estratègies de cerca, selecció, anàlisi, interpretació i elaboració d'informació històrica.	
1.3	CE.1	Comunicar i transferir els coneixements adquirits mitjançant recursos expressius que incorporin formats i llenguatges diversos, emprant les opcions de gestió i presentació de la informació que ofereixen els mitjans i entorns digitals.	
1.4	CE.1	Incorporar i usar adequadament el vocabulari específic de la història contemporània mitjançant la lectura activa, l'elaboració de textos escrits, les intervencions orals i les produccions audiovisuals, construint progressivament un discurs precís, rigorós i inclusiu.	
2.1	CE.2	Comprendre els conceptes de revolució i canvi en el món contemporani, així com els elements i factors que els condicionen, a partir de l'estudi de casos històricament significatius i valorant els moviments d'acció i reacció que han generat.	
2.2	CE.2	Explicar i argumentar la contribució dels diferents moviments revolucionaris contemporanis a la consolidació dels valors i dels principis democràtics, identificant-ne i descrivint-ne de manera documentada l'origen i el desenvolupament, tant en els aspectes ideològics com pel que fa a la resta de les seves dimensions històriques.	
2.3	CE.2	Reconèixer i valorar les característiques i els principis dels règims democràtics per mitjà del contrast amb els trets específics dels diferents règims totalitaris que s'han succeït al llarg de la història contemporània.	
2.4	CE.2	Explicitar mecanismes de defensa dels drets humans i de participació ciutadana, rebutjant qualsevol sistema polític basat en la injustícia, la discriminació o el domini.	
3.1	CE.3	Comprendre l'evolució de les relacions internacionals en l'època contemporània mitjançant l'estudi de casos i l'explicació dels equilibris de poder, els sistemes d'aliances i les situacions de dependència i primàcia internacional.	
3.2	CE.3	Relacionar de manera argumentada els múltiples factors que provoquen determinats conflictes del món contemporani, com les guerres mundials, la guerra freda o el terrorisme i el ciberterrorisme, mitjançant la identificació i l'anàlisi comparativa de fonts fiables, identificant, si escau, les notícies falses o desinformacions.	
3.3	CE.3	Valorar els esforços internacionals per mantenir la pau i fer complir els drets humans, per mitjà del reconeixement de la tasca que fan a aquest respecte diferents institucions, organitzacions civils i individus particulars, i la importància de la preservació de la memòria històrica i el reconeixement de les víctimes.	
3.4	CE.3	Defensar, mitjançant propostes d'acció coherents i ben argumentades des del punt de vista històric, la importància de resoldre els conflictes mitjançant la no-violència, desenvolupant una cultura de pau basada en valors universals com la llibertat, la justícia i la igualtat.	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
4.1	CE.4	Analitzar canvis i permanències en la societat contemporània, atenent processos de llarga durada com els cicles vitals i els modes de vida, identificant els mecanismes de control i domini i els escenaris de lluita per la dignitat i contra la discriminació de diversos col·lectius.	
4.2	CE.4	Prendre consciència de les desigualtats socials i les situacions de discriminació a partir de l'anàlisi històrica i el debat sobre els canvis en les relacions socials, i de les condicions de vida i aspiracions dels sectors més desfavorits de la societat.	
4.3	CE.4	Incloure les visions, els relats i els interessos de diferents col·lectius i agents socials en l'anàlisi dels processos històrics, posant en relació contextos propers amb interpretacions globals i incorporant-hi protagonistes de diferents gèneres, classes, edats, condicions i procedències.	
4.4	CE.4	Adoptar una posició crítica i empàtica davant de les desigualtats socials i les situacions de discriminació dels grups històricament invisibilitzats, a través del coneixement i la presa de contacte amb organismes, moviments socials i persones que contribueixin o hagin contribuït a processos concrets de canvi i millora social.	
5.1	CE.5	Identificar la situació dels principals conflictes, reptes i problemes del món actual, elaborant i exposant treballs de síntesi o projectes en què s'analitzi i avaluï la informació de diferents fonts i mitjans de comunicació.	
5.2	CE.5	Generar i exposar judicis personals, amb actitud crítica, racional i compromesa amb la millora de l'entorn, analitzant i debatent de manera fonamentada qüestions i reptes de rellevància local o global, incidint en aquells relacionats amb la globalització, la desigualtat, la discriminació, la interculturalitat i l'assoliment dels objectius de desenvolupament sostenible.	
5.3	CE.5	Desenvolupar la capacitat d'anàlisi d'informació per afrontar diferents punts de vista, identificar la desinformació i elaborar arguments complexos, tot valorant críticament els problemes socials i cercant-ne els antecedents i les explicacions històriques	
6.1	CE.6	Identificar i explicar l'origen històric, la naturalesa i els trets dels sistemes econòmics contemporanis, analitzant-ne els cicles de creixement i crisi, i reflexionant de manera informada i crítica sobre els límits del creixement i el desenvolupament sostenible.	
6.2	CE.6	Analitzar i valorar les conseqüències econòmiques, socials, polítiques i culturals dels sistemes econòmics contemporanis, especialment aquelles relacionades amb les condicions de vida dels diferents grups socials, la desigualtat en l'accés als recursos bàsics, la pobresa, la dependència a escala mundial i el deteriorament mediambiental, mitjançant el contrast i la interpretació de documents, dades i material gràfic.	
6.3	CE.6	Abordar críticament el significat històric de la idea de progrés i les seves múltiples conseqüències socials, territorials i ambientals, argumentant la necessitat d'adoptar comportaments que garanteixin la sostenibilitat del planeta.	
7.1	CE.7	Analitzar les causes, el desenvolupament i les conseqüències per al present de processos rellevants de la història contemporània, per mitjà de l'anàlisi i el comentari crític de fonts, dades, mapes i altre material gràfic i documental.	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
7.2	CE.7	Interpretar i argumentar la rellevància dels processos històrics més importants del món contemporani, tals com el nacionalisme, l'imperialisme, el parlamentarisme, la construcció de la Unió Europea o el fenomen de la globalització, desenvolupant la capacitat de pensar històricament.	
8.1	CE.8	Introduir la perspectiva de gènere en l'observació i l'anàlisi dels esdeveniments i processos històrics del món contemporani, identificant i qüestionant els mecanismes de dominació que han generat i mantingut la desigualtat entre homes i dones.	
8.2	CE.8	Mostrar una actitud proactiva en relació amb l'assoliment de la igualtat efectiva entre totes les persones a través del reconeixement de la presència i la rellevància històrica de les dones, l'anàlisi de les lluites del feminisme a favor de l'emancipació i l'equiparació de drets, i la identificació de moviments, causes i lideratges en pro de l'equitat de gènere i d'opció afectivosexual.	
8.3	CE.8	Rebutjar les actituds discriminatòries, les relacions abusives i les violències envers persones i col·lectius, amb una atenció especial a la diversitat d'identitats i expressions de gènere, i visibilitzar les dificultats associades a altres formes de discriminació que es creuen amb la de gènere (interseccionalitat).	

4. Saberes bàsics

Història

Saberes bàsics del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Ús de fonts històriques diverses per a la construcció del coneixement sobre el passat recent. Contrast i valoració crítica d'informacions diferents, incloent-hi les dels mitjans de comunicació, sobre un mateix fet o fenomen, valorant solucions i alternatives als problemes	
2	Anàlisi de textos, interpretació i elaboració de mapes, esquemes i síntesis, representació de gràfics i interpretació d'imatges a través de mitjans digitals accessibles	
3	Identificació dels components econòmics, socials, polítics i culturals que intervenen en els processos històrics i anàlisi de les interrelacions que s'hi produeixen per elaborar explicacions sobre els fets. Anàlisi de les interpretacions historiogràfiques sobre determinats processos i esdeveniments rellevants de la història d'Espanya	
4	Aplicació de metodologies de recerca en l'anàlisi i la interpretació de problemes socials rellevants, individualment i en equip, amb l'ús específic del lèxic històric. Aplicació de l'argumentació històrica en la interpretació de fets i fenòmens	
5	Ús de mitjans, gèneres i formats digitals diversos per crear produccions personals i comunicar resultats de recerques. Ús de recursos propis de l'audiovisual, el cinema i la fotografia en la creació de productes digitals en la narració de fets, en l'expressió de sentiments i en la denúncia de situacions de violència o discriminació que afectin col·lectius i persones	
6	Maneig i utilització segura de dispositius tecnològics, aplicacions informàtiques i plataformes digitals, valorant les seves aportacions a la història en la cerca, el tractament de la informació i l'elaboració de coneixement	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
7	Cerca, tractament de la informació, ús de dades en entorns digitals, interpretació de les fonts i avaluació de la fiabilitat. Identificació de les notícies falses i enganyoses en els mitjans de comunicació	
8	Elaboració de judicis propis i argumentats davant problemes d'actualitat contextualitzats històricament i establiment de vincles entre el passat i el present. Defensa i exposició crítica per mitjà de presentacions i debats	
9	Aplicació dels mètodes de recerca de les ciències socials en l'anàlisi problematitzada i multicausal de fenòmens de l'entorn i dels seus vincles amb fenòmens globals. Relació entre la cronologia històrica general i la història personal, familiar i comunitària	
10	Valoració del paper de les persones, individualment i col·lectivament, com a subjectes de la història i exercitació de l'empatia històrica, especialment amb col·lectius minoritzats	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Identificació de les causes i les conseqüències dels fets històrics i dels principals processos d'evolució i canvi anteriors a l'època contemporània que permetin l'anàlisi de situacions posteriors, així com les particularitats de l'evolució històrica de Catalunya Valoració argumentada de les continuïtats i dels canvis en la societat d'època contemporània respecte de l'Antic Règim	
2	Anàlisi i sistematització dels fets polítics més rellevants de la construcció de l'estat liberal a Espanya. Identificació de l'impacte de la guerra del Francès i anàlisi dels punts més significatius de la Constitució de Cadis, en comparació amb altres textos constitucionals posteriors	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
3	Anàlisi del procés de domini colonial i sotmetiment de les poblacions i de l'emancipació de les colònies a llarg dels segles XIX i XX. Valoració de les conseqüències de la colonització sobre les poblacions autòctones fins a l'actualitat a través d'alguns casos o situacions	
4	Interpretació dels canvis en les condicions de vida dels diferents grups socials aplicant la perspectiva de gènere. Debat sobre els mecanismes de dominació, rols de gènere, espais d'activitat i escenaris de sociabilitat de les dones en alguns episodis històrics de l'entorn proper	
5	Interpretació del procés d'industrialització al segle XIX i de les transformacions econòmiques, demogràfiques, socials i culturals. Caracterització del naixement i de l'evolució del moviment obrer, en la seva pluralitat de manifestacions. Identificació de les singularitats de la industrialització i de la lluita obrera a Catalunya	
6	Identificació de l'evolució de la distribució demogràfica de la població a Espanya i Catalunya a partir d'exemples locals: de la societat agrària a l'èxode rural	
7	Anàlisi i caracterització del règim polític de la Restauració i de la seva crisi, així com de l'oposició al sistema i el sorgiment de noves cultures polítiques: de la Primera República a la Segona República	
8	Interpretació del procés de recuperació de la identitat nacional i dels orígens i de l'evolució del catalanisme polític i de les realitzacions de la Mancomunitat de Catalunya	
9	Sistematització de les fases polítiques de la Segona República i valoració argumentada de la política reformista i les reaccions antidemocràtiques. Anàlisi de l'evolució política i de les realitzacions de la Generalitat republicana	
10	Anàlisi del context de la insurrecció militar i de les fases principals de la Guerra Civil Establiment de relacions amb la situació internacional: l'auge dels totalitarismes i els feixismes, la Segona Guerra Mundial i l'Holocaust	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
11	Anàlisi de la situació de Catalunya durant el conflicte: guerra, revolució i situació de la població civil a la rereguarda. Explicació argumentada del desenllaç de la guerra i de les conseqüències del conflicte: repressió, exili i resistència	
12	Identificació dels elements que defineixen la dictadura franquista i sistematització de l'evolució política, econòmica i social del franquisme a Catalunya. Anàlisi de la dictadura franquista en relació amb l'àmbit europeu i internacional. Interpretació del paper de les migracions internes i externes	
13	Anàlisi de la repressió política, idggeològica i social en el conjunt d'Espanya i de la repressió identitària. Descripció i valoració de l'evolució de les diverses formes d'oposició al règim franquista i reconeixement del paper de la memòria històrica de la lluita per la democràcia	
14	Recerca sobre canvis i continuïtats en la vida quotidiana, la cultura i les mentalitats a Catalunya i Espanya durant el franquisme. Reflexió sobre la situació de les dones durant el franquisme i en relació amb altres etapes històriques	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Caracterització dels fets més rellevants de la transició política cap a l'establiment d'un estat democràtic: limitacions i reptes. Coneixement dels principals ordenaments jurídics d'àmbit autonòmic, estatal, europeu i internacional com a garants de drets i llibertats per a l'exercici de la ciutadania. Anàlisi dels aspectes rellevants de la Constitució Espanyola i de l'Estatut d'autonomia de Catalunya	
2	Descripció del model d'organització territorial de l'Estat espanyol. Reconeixement del concepte plurinacional de l'Estat i de la necessitat de preservació de les identitats, les llengües i les cultures pròpies com a font de riquesa compartida. Anàlisi del procés de	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
3	Identificació dels trets fonamentals de les societats democràtiques, valorant les consecucions de la democràcia en pro de la justícia social. Participació en projectes comunitaris de l'entorn, mostrant empatia i accions de suport a col·lectius en situacions de pobresa, vulnerabilitat i exclusió social	
4	Debat sobre els reptes de la democràcia actual i valoració de la necessitat del compromís individual i col·lectiu amb les institucions democràtiques. Reconeixement dels valors de la pluralitat i la igualtat i rebuig de les conductes discriminatòries i violentes a partir de l'estudi de casos	
5	Aplicació dels conceptes bàsics de demografia a la comprensió d'algunes dinàmiques demogràfiques actuals i els moviments migratoris, analitzant-ne les causes i les conseqüències. Interpretació de les causes de la despoblació i la concentració urbana i de les conseqüències de la petjada humana en els territoris propers	
6	Reconeixement dels factors de diversitat social, etnicocultural i de gènere i la seva contribució a la cultura i la societat locals. Identificació de les característiques de les cultures originàries d'indrets sotmesos a la dominació i l'aculturació	
7	Maneig de dades, aplicacions i gràfics per a l'anàlisi de l'evolució de l'economia espanyola contemporània: desequilibris socials, territorials i ambientals. Interpretació de les transformacions del territori i valoració de la preservació dels paisatges propers	
8	Anàlisi de les derivacions econòmiques, socials i polítiques del procés d'integració a la Unió Europea, situació actual i expectatives de futur. Identificació dels reptes de la Unió Europea dins el sistema món. Participació en projectes educatius amb estudiants de països europeus	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
9	Interpretació del paper de Catalunya i de l'Estat espanyol dins el marc europeu i internacional en l'àmbit de la cooperació mundial i la seva participació en els organismes internacionals. Identificació dels fonaments geoestratègics des de la segona meitat del segle XX fins a l'actualitat: la política de blocs i els conflictes de la descolonització	
10	Identificació d'alguns moviments, causes i lideratges per a l'equitat i la no discriminació per raó de gènere i d'opció afectiva i sexual a l'època contemporània	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Col·laboració en projectes de l'entorn proper que lluitin per l'equitat i la no discriminació i actitud participativa davant dels programes i els projectes comunitaris. Ús de la mediació i de la gestió pacífica dels conflictes en l'àmbit escolar i comunitari	
2	Reconeixement del concepte plurinacional de l'Estat i de la necessitat de preservació de les llengües i les cultures pròpies com a font de riquesa compartida	
3	Assumpció de compromisos davant dels Objectius del Desenvolupament Sostenible per mitjà d'accions que generin valor afegit en la comunitat	
4	Valoració de les consecucions de la democràcia a Catalunya i Espanya, identificant els reptes pendents. Rebuig de qualsevol forma d'injustícia, discriminació, domini o genocidi Assumpció d'una visió crítica vers les situacions injustes i valoració del diàleg i de la recerca del consens per a la resolució de conflictes	
5	Valoració i respecte a la diversitat social, ètnica i cultural: tolerància i intolerància dins la història. Actitud oberta i receptiva davant de formes culturals diverses i, en especial, de col·lectius minoritzats	
6	Identificació d'algunes protagonistes individuals i col·lectives de l'emancipació de les dones i reconeixement de les polítiques d'igualtat, els avenços i els reptes pendents	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
7	Qüestionament dels rols de gènere i la seva manifestació en diversos àmbits de la societat i la cultura, incloent-hi l'entorn escolar. Participació en debats i projectes per a l'eliminació de les desigualtats, les discriminacions i les violències	
8	Reconeixement de les aportacions de les dones en diferents àmbits (social, econòmic, polític, cultural, etc.) i en la transformació de les mentalitats	
9	Distinció i complementarietat entre la història i la memòria. Preservació de les memòries plurals de persones i col·lectius de l'entorn proper. Valoració de la funció de la memòria històrica en la construcció del futur	
10	Participació i exercici de la ciutadania global mitjançant les tecnologies digitals. Prevenció i defensa davant de la desinformació i la manipulació. Reflexió crítica sobre les oportunitats i els reptes de la societat de la informació i de les xarxes socials. Ús responsable, col·laboratiu i ètic de les plataformes virtuals. Actitud oberta a l'aprenentatge permanent al llarg de la vida	
11	Participació en activitats que promoguin actituds de respecte envers persones i col·lectius per mitjà del diàleg intergeneracional i d'una aproximació intercultural. Superació dels estereotips i els prejudicis i actitud oberta per incorporar les experiències i sabers dels altres. Assumpció de responsabilitats individuals i col·lectives per contribuir a la cura i al benestar dels membres de la comunitat escolar i de l'entorn	
12	Respecte per la diversitat de manifestacions artístiques i culturals i actitud proactiva en la conservació del patrimoni material i immaterial de l'entorn. Participació en accions de posada en valor, difusió i gestió del patrimoni local amb actitud col·laborativa i creativa, conjuntament amb arxius, museus i altres entitats	

Història del Món Contemporani

Saberes bàsics del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
---	---------------	-----------------------------------

1	Selecció, descripció i anàlisi crítica de fonts històriques. Aplicació de mètodes de reconstrucció del passat, amb anàlisi i comparació de textos historiogràfics, i revisió crítica de l'ús de conceptes com pau, conflicte o pobresa, a més del llenguatge i les expressions tradicionalment emprades en la historiografia	
2	Construcció de narratives sobre el passat: identificació de causes-conseqüències, canvicontinuitat i rellevància històrica aplicada a esdeveniments i processos històrics que són rellevants per a la història contemporània i en la configuració del món actual	
3	Comprensió de la temporalitat i la capacitat d'interconnectar passat i present en l'explicació dels processos històrics contemporanis. Exercitació de la consciència i l'empatia històrica per a la millora de la comprensió del passat	
4	Identificació dels components econòmics, socials, polítics i culturals que intervenen en els processos històrics contemporanis i anàlisi de les interrelacions que s'hi donen per tal d'elaborar explicacions ben argumentades. Reconeixement de les interpretacions historiogràfiques sobre determinats processos i esdeveniments rellevants de la història contemporània	
5	Maneig i utilització segura de dispositius tecnològics i aplicacions informàtiques, així com d'entorns, plataformes i recursos digitals, valorant les seves aportacions a l'estudi de la història contemporània. Tractament de la informació i avaluació de la fiabilitat de les fonts en la construcció de coneixement històric	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Estudi de les causes de la crisi i la desaparició de l'Antic Règim i la transició al capitalisme Valoració argumentada de les continuïtats i dels canvis	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
2	Caracterització de les revolucions liberals burgeses. Anàlisi comparada, a partir de fonts textuais, de la Revolució Francesa i dels altres moviments revolucionaris europeus i americans	
3	Identificació dels trets de la nova societat liberal: origen i funcionament dels sistemes parlamentaris	
4	Anàlisi de la implantació i conseqüències del capitalisme: la Revolució Industrial Comparació dels cicles expansius i regressius del capitalisme	
5	Reconeixement dels processos de construcció d'estats nacionals: característiques i tipus de nacionalismes. Comparació entre Alemanya i Itàlia: dues vies diferenciades. Estudi de la crisi dels imperis plurinacionals a Europa i fundació de nous estats nacionals. Diferenciació entre nacionalismes d'estat i nacionalismes sense estat, i aplicació a diferents contextos històrics	
6	Caracterització del repartiment del món, imperialisme i colonialisme, establint relacions amb el context de l'època i amb situacions de l'actualitat. Ús de documents, mapes i cartografia digital. Recerca sobre els conflictes provocats pel repartiment dels territoris i per la descolonització	
7	Anàlisi i valoració del món en guerra: la Gran Guerra, la Segona Guerra Mundial i la guerra freda. Interpretació dels conflictes del final del segle XX, emfasitzant les conseqüències de les guerres sobre la població	
8	Descripció dels equilibris de poder i del sistema d'aliances en l'evolució de les relacions entre els estats. Explicació de l'abast de la crisi dels anys trenta. Anàlisi i valoració del sorgiment de les organitzacions de pau. Interpretació del nou món multipolar	
9	Sistematització de les fases del procés de construcció de la Unió Europea. Debat sobre els objectius, els valors i les institucions i sobre els reptes de futur	
10	Estudi de l'evolució de la població, cicles demogràfics i cicles de vida al llarg de l'etapa contemporània. Aplicació a la comprensió de les dinàmiques demogràfiques actuals	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
11	Anàlisi dels canvis i de les permanències a l'organització social de la població i les seves condicions de vida durant l'edat contemporània. Valoració argumentada de l'evolució i situació dels grups subordinats i marginats i de les minories socials	
12	Descripció de l'evolució de les migracions i intercanvis socials, econòmics i culturals a la història contemporània. Valoració de la importància i significat dels moviments migratoris continentals i transcontinentals	
13	Contrast entre el món rural i el món urbà. Reciprocitat, interdependència i relacions socials, econòmiques i culturals. Identificació de les diferents realitats a Europa i altres territoris del planeta. Avaluació crítica del problema de la despoblació	
14	Anàlisi i sistematització dels principals conflictes i moviments socials, a partir d'exemples que han permès assolir avenços en els drets socials, civils, laborals, etc. Caracterització de l'origen i l'evolució del moviment obrer i les ideologies revolucionàries: conquestes, fracassos i pervivències	
15	Investigació sobre la mobilització de les dones, el sufragisme i el feminisme. Anàlisi de l'evolució de la condició femenina al llarg de l'època contemporània a partir de fonts i documents diversos, establint relacions explicatives amb el context històric i identificant assoliments i reptes pendents. Reconeixement del paper de les dones, individualment i col·lectivament, com a subjectes de la història i de les seves aportacions en diferents àmbits	
16	Identificació de les grans revolucions del segle XX, èxits i fracassos. Descripció i repercussions de la Revolució Russa i del model comunista d'organització econòmica, política i social. Desenvolupament i desaparició de la Unió Soviètica. Comparació amb la revolució xinesa, i explicació del procés de formació d'una nova potència	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
17	Caracterització de la lluita pels drets i les llibertats a l'època contemporània. Anàlisi comparada de diferents constitucions. Triomf i crisi de les democràcies, destacant els esdeveniments nous de cada avenç social per l'aprofundiment del sistema democràtic	
18	Argumentació crítica sobre els feixismes i els règims dictatorials al segle XX, especialment dels mecanismes de control de la població i les persecucions per motius ideològics i ètnics Desenvolupament de la consciència històrica per mitjà de l'estudi de les interpretacions i la memòria de l'Holocaust i altres genocidis contemporanis, vetllant per incloure un context històric matisat i evitar comparacions ahistòriques	
19	Reconeixement dels organismes i de les institucions per la pau: de la Societat de Nacions a l'Organització de les Nacions Unides	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Localització i descripció de conflictes permanents i conflictes oblidats en el present: la guerra interminable; anàlisi del tractament informatiu en canals formals i informals, reflectint la complexitat dels factors que hi intervenen	
2	Anàlisi de la conflictivitat social. Estudi sistemàtic dels reptes i problemes de les societats multiculturals: immigració, racisme, xenofòbia, moviments neofeixistes, trencant amb la visió eurocèntrica del món i visibilitzant experiències concretes de convivència i diàleg cultural Caracterització dels moviments socials recents	
3	Reconeixement de la situació d'emergència climàtica: recerca de les causes i de les mesures de mitigació i adaptació, incorporant una visió crítica respecte al consum de recursos i matèries primeres. Explicació dels acords internacionals i els plans nacionals	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
4	Indagació sobre les característiques de la societat de la informació, combinant diferents formes d'expressió. Cerca i ús responsable de la informació davant de la desinformació i les notícies falses	
5	Diferenciació entre sistemes econòmics i regions del món. Anàlisi de les causes i les conseqüències de la pobresa i la dependència a escala mundial. Recerca i valoració argumentada sobre l'accés desigual als recursos, i avaluació dels efectes dels models socioeconòmics a curta i llarga durada, evidenciant-ne els col·lectius beneficiats i perjudicats. Recerca sobre els efectes de la crisi de l'estat del benestar pel que fa a drets i serveis socials bàsics	
6	Compatibilitat entre creixement econòmic i sostenibilitat. Els reptes de la globalització i l'economia circular en el context d'un model de desenvolupament alineat amb els objectius de desenvolupament sostenible. Ampliació de la visió econòmica amb la valoració d'aspectes com l'economia de les cures, la mobilitat o el temps	
7	Anàlisi de les democràcies d'avui i dels reptes a què s'enfronten. Descripció dels sistemes democràtics a diferents parts del planeta, incidint en les fortaleeses i les debilitats de cadascun. Estudi de les noves formes de conflicte, com el terrorisme internacional i el ciberterrorisme, tot destacant-ne les greus repercussions	
8	Caracterització de l'origen, l'evolució i les conseqüències de la pandèmia de la covid-19 a escala mundial. Comparació amb altres epidèmies i pandèmies de l'època contemporània Relació entre pandèmia i desigualtat: els efectes desiguals de la covid-19 a països rics i pobres. Contrast i anàlisi crítica de les desinformacions sobre ciència i medicina davant les explicacions racionals i empíriques	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
---	---------------	-----------------------------------

1	<p>Consciència i memòria democràtica. Aplicació, respecte i defensa dels principis i normes de la Declaració Universal dels Drets Humans. Reconeixement dels principis i valors que vertebraven la Unió Europea. Reflexió sobre la memòria històrica europea i preservació del record de les persones i dels grups perseguits i assassinats. Reflexió sobre les qüestions morals, polítiques i socials plantejades per conflictes i genocidis de l'època contemporània i llur rellevància actual</p>	
2	<p>Implicació en la implementació dels objectius de desenvolupament sostenible. Anàlisi de les relacions entre la conservació del medi ambient, la reducció de les desigualtats i el desenvolupament econòmic de la societat des de la perspectiva dels objectius de desenvolupament sostenible</p>	
3	<p>Impuls al desenvolupament d'una ciutadania global i d'una ciutadania ètica digital Elaboració de treballs de síntesi o de recerca que, des del rigor metodològic, eduquin en ciutadania global, per avançar cap a un món més equitatiu i sostenible. Presa de consciència crítica davant de les informacions falses i les desinformacions</p>	
4	<p>Valoració de les organitzacions internacionals que aspiren al manteniment de la pau: èxits, fracassos i reptes de futur. Promoció de la cultura de pau i foment del diàleg i la cooperació com a formes pacífiques de resolució dels conflictes. Desenvolupament d'un pensament crític que promogui la comprensió de l'altre i la transformació de les desigualtats i altres violències</p>	
5	<p>Compromís amb la igualtat efectiva de gènere. Participació en mesures i accions a favor de la plena equitat. Posicionament de rebuig de qualsevol mena de discriminació i de la violència masclista, homòfoba i transfòbica</p>	
6	<p>Reflexió crítica sobre qualsevol forma d'injustícia. Assumpció d'una visió de rebuig i de denúncia envers les situacions injustes, repensant-les en totes les seves dimensions</p>	
7	<p>Valoració i respecte per la diversitat social, ètnica i cultural i defensa dels drets de les minories. Defensa i valoració de la memòria històrica</p>	

8	Respecte per la diversitat de manifestacions artístiques i culturals i actitud proactiva en la conservació del patrimoni material i immaterial de l'entorn. Participació en accions de posada en valor, difusió i gestió del patrimoni local amb actitud col·laborativa i creativa, conjuntament amb arxius, museus i altres entitats	
---	---	--

5. Rúbrica orientativa 1-4

Nivel	Descriptor	Uso docente
1	Inicial: evidencia incompleta o con errores de base.	Refuerzo guiado y nueva evidencia breve.
2	En proceso: cumple parte del criterio con ayuda o imprecisiones.	Feedback específico y práctica focalizada.
3	Adecuado: cumple el criterio con autonomía suficiente.	Consolidación y transferencia.
4	Excelente: domina, justifica y transfiere el criterio.	Ampliación o reto competencial.

Este documento es una ayuda de trabajo generada por Corrigiendo.es a partir de datos curriculares oficiales estructurados y de un enriquecimiento didáctico sintetizado con IA (Gemini). Revisa siempre la normativa vigente de tu administración educativa antes de incorporarlo literalmente a documentos administrativos del centro.